

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

Trondheim, 09.05.2018

Dykkar ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (oppgjø ved svar):
2017/5016

Saksbehandlar:
Johan Danielsen

Avgjerd i klagesak - klage på avslag på søknad om løyve til utsetting av hybridlerk i Hå kommune

Miljødirektoratet gjer om på Fylkesmannen i Rogaland sitt vedtak frå 31.03.2016 om å gi Nærbø Skogselskap SA v/TobiasGudmestad løyve til utsetting av hybridlerk i Hå kommune. Miljødirektoratet finn at utsetting av hybridlerk på dette arealet gjev for store uheldige verknader på naturmangfaldet. Direktoratet leggjer særlig vekt på at det er uheldig å innføre ein ny framand art. Vi gjev klagar medhald i klaga.

Vi viser til klage frå Naturvernforbundet, SABIMA og WWF Norge på Fylkesmannen i Rogalands vedtak av 31.03.2016. Klagesaka ble sendt til direktoratet frå Fylkesmannen i brev av 16.05.2017.

Sakas bakgrunn

Fylkesmannen i Rogaland ga i vedtak av 31.03.2016 Nærbø Skogselskap SA v/TobiasGudmestad (søker) løyve til utsetting av 2000 planter av hybridlerk (europeisk lerk x japanlerk (*Larix ×marschlinsii*)) til skogproduksjon på 8 dekar skogsmark på gnr./bnr. 34/1 i Hå kommune, jf. forskrift 25. mai 2012 nr. 466 om utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål §§ 5 og 7.

Naturvernforbundet, SABIMA og WWF Norge (klager) har i brev av 22.04.2016 klaga på fylkesmannen sitt vedtak.

Merknader frå klager

Klagen er grunngjeven slik:

- Hybridlerk er feilplassert i Svartelista til Artsdatabanken med LO-låg risiko, ettersom den er svært lik europalerk med SE-svært høg risiko.
- Hybridlerk spreier seg i stor grad fleire stadert og til ulike slags mark som rørt mark, gjengroande naturbeitemark, myr og boreal hei.
- Det er ei mengd naturtypelokalitetar i området kring området det er søkt om planting på.
- Det er tvil om hybridlerk vil gje kvalitetstømmer som ha stor verdi om 70 år.
- Klimaeffekten av å plante hybridlerk er ikkje monaleg større enn om det plantast stadeigne treslag.

Søker sine merknader

Søker har disse merknadene til klagen:

- Sitkagrana som vart hogd etter 60 år gav 70 kubikkmeter virke og 80 prosent av dette var skurtømmer.
- Det ikkje noko som tyder på at lerk vil gje dårlegare resultat.

Postadresse: Postboks 5672, Sluppen, 7485 Trondheim | Telefon: 03400/73 58 05 00 | Faks: 73 58 05 01

E-post: post@miljodir.no | Internett: www.miljodirektoratet.no | Organisasjonsnummer: 999 601 391

Besøksadresser: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim | Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Besøksadresser Statens naturoppsyns lokalkontorer: Se www.naturoppsyn.no

- Skogselskapet legg til rette for tur- og fritidsaktiviteter i området og har fått innspel på at skogen er tung og mørk og har difor planta eik og bøk i området som veks godt, dette er og forventast av lerk.
- Plantinga av lerk er gjort i beste meining for å ta omsyn til turgåande, fugl og dyr.

Fylkesmannen sine vurderingar

Fylkesmannen har i sitt vedtak av 31.03.2016 vurdert søknaden etter prinsippa i naturmangfaldlova §§ 8-12. Vilkåra for klage er oppfylt både når det gjeld klageinteresse og klagefrist. Fylkesmannen viser i sitt vedtak av 31.03.2016 til Norsk svarteliste frå 2012. Fylkesmannen finn ikkje naturverdiar i utplantingsområdet, men viser til naturverdiar rundt utplantingsområdet:

- Kaneheia, viktig område for grashoppesongar (NT) og vaktel (NT), avstand 90 meter.
- Lindal sør, intakt låglandsmyr med større areal med kystlynghei, avstand 122 meter, svært viktig naturtype.

Fylkesmannen nemner vidare ytterligere 9 lokalitetar med raudlistearter frå 810 meter til 2 km frå plantefeltet, samt 14 lokalitetar med svært viktige og viktige naturtypar 260 meter til 1,7 km frå plantefeltet. Det er og åtte lokalt viktige naturtypeområder frå 1,3 - 2 km frå plantefeltet. Ein utvald naturtype (kystlyngheia på Oppstad) ligg 1,1 km unna. Landskapsvernområdet Synesvarden med hei og myrområde ligg 3,8 km frå utplantingsområdet.

Fylkesmannen legg vekt på at hybridlerk ligg i kategorien liten låg risiko (LO) i Artsdatabanken si Svarteliste frå 2012. Det nemnes og i løyvet frå Fylkesmannen i Rogaland at om en ser bort frå Sveine-plantefeltet som ligg rundt feltet med hybridlerk er områda kring stort sett opne med få framande treslag frå før. Plantinga vil difor utgjere ei vesentleg endring i frøpresset på områda rundt. Fylkesmannen meiner likevel at annan skog kring plantefeltet vil virke som buffer mot spreiding og at det er positivt å få skifta ut sitkagran som har høg risiko.

I førebuande klagesakshandsaming legg fylkesmannen vekt på nml. § 28 om krav til aktsemd og dei vilkåra som er gjevne i løyvet.

Fylkesmannen finn at hybridlerk gjev akseptabelt resultat i høve til forholdet mellom fare på skade på naturverdiane og den samfunnsmessige nytta, jf. nml. §§ 12 og 14.

Lovgrunnlaget

Formålet med forskrift 25. mai 2012 nr. 466 om utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål (forskriften) er å hindre at utsetting av utanlandske treslag medfører eller kan medføre uheldige følger for naturmangfaldet, jf. § 1. Etter § 5 er det krav om løyve til utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål. Vurdering av løyve til utsetting, skal tiltaket vurderast opp mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. naturmangfaldlova (nml) § 14. Dei miljørettslege prinsippa i nml. § 8 til 12 skal leggjast til grunn som retningslinjer for vurderinga, jf. nml. § 7.

Kunnskap om hybridlerk

Hybridlerk (europeisk lerk x japanlerk (*Larix ×marschlinsii*)) er i Artsdatabankens risikovurdering i 2012 plassert i kategorien lav risiko. Studiar i felt viser spreiding på opptil 80 meter. Bartre kan spreie seg langt med vinden. Hybridlerk har god stammeform og stor motstandsdyktighet mot lerkekraft (Børset 1985). Arten er krev mykje lys, etablerer seg lettast etter markberøying/brann og konkurrerer derfor dårleg i etablert skog. Planta bestander slipp mykje lys ned til feltsjiktet. Det er dokumentert noko spreiding av hybridlerk (Øyen 2006).

Arten er ikkje vurdert i DN-utredning 8-2012, men det er rimelig å anta at antatt spreingsavstand minimum ville være som de som i denne rapporten er estimert for europeisk lerk: 838 meter ved vindhastighet 10 m/s og 1676 meter ved 20 m/s.

Miljødirektoratet si vurdering

I avveginga mellom fare for skade på naturmangfaldet og samfunnsnyttan av utsetting av hybridlerk på dette arealet legg Miljødirektoratet vekt på disse forholda:

- Utplantingsområdet ligger i et landskapsrom med fleire viktige naturverdiar innanfor den avstand hybridlerk kan forventast å spreiaast til frå utplantingsområdet, både kortdistansespreiding og estimert fjernspreiingsavstand.

- Området kring utplantingsområdet har ikkje mange plantefelt med utanlandske treartar.
- Hybridlerk er ikkje funnen i kommunen.

Miljødirektoratet finn det positivt at søker legg vekt på omsynet til naturmangfaldet og friluftsinnteresser ved planting på dette arealet. Det er alt planta norske artar av lauvtre framfor gran eller utanlandske bartre på andre areal som høyrer til Nærbø skogselskap. Slike initiativ vil legge grunnlag for å bygge kunnskap om bruken av lauvtre i skogbruket og effekten for biologisk mangfald.

Det er ikkje kartlagt særlege naturverdiar i utplantingsområdet som er eit tidlegare plantefelt som er avverka. Området kring utplantingsområdet er godt undersøkt og vi har nok kunnskap til å ta ei kunnskapsbasert avgjerd, jf. nml. § 8.

Vi legg stor vekt på føre-var prinsippet i denne saka. Det er lite planting av utanlandske treslag i områda kring eigedommen. Det er heller ikkje nemnt at det er planta nokon form for lerk her og vi finn ikkje hybridlerk i Artskart i Hå kommune eller nabokommunar. Sjølv om arten ikkje er klassifisert med høg risiko i svartelista, blir det difor negativt å ta i bruk ein ny framand art i området. jf. nml § 9. Kombinert med dei store naturverdiane rundt utsettingsområde og eigedom i denne saka gjer at vi finn det rett å gå mot fylkesmannen sin konklusjon i saka.

Omsynet til andre samfunnsinteresser som verdiskaping skal vurderast, jf. nml § 14. Det aktuelle arealet er lite og søker refererer til gode erfaringar mellom anna ved bruk av eik og bøk. Vi finn difor ikkje grunnlag for å vektleggje omsynet til næringsinteressene framfor miljøverdiane i denne saka.

Vedtak

Miljødirektoratet opphevar Fylkesmannen i Rogaland sitt vedtak av 31.03.2016, jf. forvaltningsloven § 34 fjerde ledd. Nærbø Skogselskap SA v/Tobias Gudmestad får ikkje løyve til utsetting av 2000 planter av Hybridlerk (europeisk lerk x japanlerk (*Larix ×marschlinsii*)) til skogproduksjon på 8 daa skogsmark på gnr./bnr. 34/1 i Hå kommune, jf. forskrift 25. mai 2012 nr. 466 om utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål §§ 5 og 7.

Miljødirektoratets vedtak er endelig og kan ikkje klages vidare, jf. forvaltningslova § 28 tredje ledd.

Helsing

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Yngve Svarte
avdelingsdirektør

Bjarte Rambjør Heide
seksjonsleder

Tenk miljø - vel digital postkasse frå e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Fylkesmannen i Rogaland	Postboks 59 Sentrum	4001	Stavanger
Jan Bredo Våland	Vålandsvegen 547	4365	NÆRBØ
Nærbø Skogselskap SA	Bernervegen 340	4365	NÆRBØ
Hå kommune	Boks 24	4368	Varhaug